

ks. prof. dr hab. Józef Krzywda CM
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Opinia

*w sprawie nadania godności doktora honoris causa
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II
Jego Eminencji ks. kard. Zenonowi Grocholewskiemu*

Curriculum Vitae

Zenon Grocholewski urodził się 11 października 1939 roku, w miejscowości Bródki (woj. poznańskie), z rodziców Stanisława i Józefy z domu Stawińska, jako trzeci z czworga potomstwa.

Po ukończeniu studiów filozoficzno-teologicznych w Archidiecezjalnym Wyższym Seminarium Duchownym, w Poznaniu, 26 maja 1963 roku przyjął święcenia kapłańskie z rąk abp. Antoniego Baraniaka.

Pierwsze trzy lata pracował jako wikariusz w poznańskiej parafii Chrystusa Odkupiciela. W roku 1966 rozpoczął studia na Wydziale Prawa Kanonicznego w Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim, które ukończył (po

dwóch latach) licencjatem z wyróżnieniem (złoty medal Uniwersytetu). Dalsze studia uniwersyteckie, ukończone w 1972 roku, zostały zwieńczone doktoratem (*summa cum laude*) oraz przyznaniem z tej okazji, złotym medalem papieskim. Następnie podejmuje i kończy w 1974 roku Studium Rotalne, uzyskując tytuł adwokata rotalnego.

W czasie odbywanych studiów ks. Zenon Grocholewski oddaje się pracy duszpasterskiej – między innymi we Włoszech i w Niemczech.

W latach 1972–1999 otrzymuje kolejno szereg nominacji na urzędy w Kurii Rzymskiej: w Najwyższym Trybunale Sygnatury Apostolskiej, najpierw jako notariusz (1972–1977), następnie jako kanclerz (1977–1982). Od 1982 do 1998 roku pełni urząd sekretarza, aby w dniu 5 października 1998 roku przyjąć nominację prefekta tegoż Trybunału, piastując go do 15 listopada 1999 roku.

W międzyczasie, pełniąc wymienione wyżej urzędy, otrzymuje 6 grudnia 1977 roku nominację na kapelana Jego Świątobliwości, a następnie 21 grudnia 1982 roku przyjmuje z rąk papieża Jana Pawła II sakrę biskupią. 16 grudnia 1991 roku otrzymuje godność arcybiskupią.

Po ukończeniu urzędowania w charakterze prefekta w Najwyższym Trybunale Sygnatury, 15 listopada 1999 roku przyjmuje nominację na urząd prefekta Kongregacji Edukacji Katolickiej, który to urząd piastuje do 8 czerwca 2015 roku, przechodząc – po 16 latach służby Kościołowi na wymienionych urzędach – na emeryturę.

21 lutego 2001 roku Jan Paweł II włącza ks. abp. Zenona Grocholewskiego do grona kardynałów Kościoła.

Kardynał Zenon Grocholewski pełnił także, prócz wymienionych wyżej urzędów w Najwyższym Trybunale Sygnatury Apostolskiej i Kongregacji Edukacji Katolickiej, inne liczne urzędy, funkcje i zadania w Kurii Rzymskiej oraz w wielu wyższych uczelniach w Rzymie.

Urzędy, funkcje i zadania w Kurii Rzymskiej

Bierze udział w zadaniach związanych ze studium i przygotowaniem wraz z Ojcem Świętym projektu nowego Kodeksu prawa kanonicznego.

W latach 1983–1985 jako członek Komisji, której przewodzi Ojciec Święty, oddaje się pracy nad reformą Kurii Rzymskiej oraz nad redakcją podstawowego Prawa Państwa Watykańskiego.

Od 1983–1999 roku jest członkiem Komisji Dyscyplinarnej Kurii Rzymskiej.

W latach 1984–2000 pełni funkcję konsultora Papieskiej Rady do interpretacji Tekstów Prawnych, a od 2000 roku wchodzi w skład członków tejże Rady.

Od 1988–1999 roku jest przewodniczącym Komisji dotyczącej Adwokatów Stolicy Apostolskiej i przy Kurii Rzymskiej.

W latach 1989–2001 jest członkiem Papieskiego Komitetu Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych.

Od 1998 do 1999 roku pełni urząd prezesa Sądu Kasacyjnego Państwa Watykańskiego.

W roku 2000 zostaje członkiem Komisji Prawnej powołanej *ad hoc* dla studium nowego Prawa Fundamentalnego Państwa Watykańskiego.

W latach 1999–2013 pełni urząd przewodniczącego Papieskiego Dzieła Powołań Kapłańskich i Stałej Komisji Międzydykasterialnej ds. formacji Kandydatów do Zakonów oraz Stałej Komisji Międzydykasterialnej ds. Równomiernego Rozmieszczenia Kapłanów w Świecie.

W latach 2003–2010 był członkiem Rady Specjalnej dla Oceanii Sekretariatu Generalnego Synodu Biskupów.

Od 2005 do 2016 roku był członkiem Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów; od 2006 do 2017 roku członkiem Kongregacji Ewangelizacji Narodów.

W latach 2010–2012 był członkiem Komitetu koordynującego obchody dwudziestolecia publikacji *Katechizmu Kościoła Katolickiego*.

Wysłannik specjalny Ojca Świętego (legat papieski)

7 czerwca 1998 roku, jako wysłannik specjalny Jana Pawła II w jego imieniu konsekrował pierwszy kościół katolicki w Ałmaty (Kazachstan).

28 kwietnia 2002 roku, wysłannik specjalny Jana Pawła II do Rawenny na obchody millennium wyjazdu świętych Benedykta i Jana do Europy Wschodniej.

13–14 listopada 2004 roku, wysłannik specjalny Jana Pawła II do Benewentu na zamknięcie obchodów 1000-lecia św. Benedykta z Benewentu i Towarzyszy.

28 stycznia 2011 roku, Manila, wysłannik specjalny Ojca Świętego Benedykta XVI na obchody 400-lecia Papieskiego Uniwersytetu św. Tomasza.

26 czerwca 2011 roku, Włocławek, jako wysłannik specjalny Ojca Świętego Benedykta XVI przewodniczył obchodom 600-lecia konsekracji katedry włocławskiej.

8 listopada 2015 roku, Łask, jako wysłannik specjalny Ojca Świętego Franciszka przewodniczył obchodom 500-lecia sprowadzenia przez prymasa Polski Jana Łaskiego z Watykanu płaskorzeźby Matki Bożej czczonej w kolegiacie łaskiej.

18 maja 2016 roku, Toruń, jako wysłannik specjalny Ojca Świętego Franciszka konsekrował nowy kościół poświęcony Maryi Gwieździe Nowej Ewangelizacji i Świętemu Janowi Pawłowi II.

24–26 maja 2016 roku, Grodno, jako wysłannik specjalny Ojca Świętego Franciszka uczestniczył w Krajowym Kongresie Eucharystycznym z okazji 25-lecia utworzenia diecezji w Grodnie i innych diecezji na Białorusi.

13 maja 2017 roku, Świdnica, jako wysłannik specjalny Ojca Świętego Franciszka koronował w katedrze obraz Maryi *Salus infirmorum* [Uzdrowienie chorych].

27 maja 2018 roku, Piekary Śląskie, jako wysłannik specjalny Ojca Świętego Franciszka przewodniczył Mszy Świętej podczas dorocznej pielgrzymki mężczyzn,

z okazji 700-lecia konsekracji Sanktuarium Matki
Sprawiedliwości i Miłości Społecznej.

Urzędy i zadania akademickie

W latach 1974–1982 ks. kard. Zenon Grocholewski współorganizował na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim, wraz z prof. Ignacio Gordonem, międzynarodowe kursy pt. *Renovationis canonicae pro iudicibus*.

W latach 1975–1999 jest wykładowcą na Wydziale Prawa Kanonicznego Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego (prowadzi kursy z prawa małżeńskiego i kanonicznego prawa procesowego).

Od roku 1980 do 1984 prowadzi wykłady z kanonicznego prawa administracyjnego na Wydziale Prawa Kanonicznego Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego w Rzymie.

W latach 1986–1998 jest wykładowcą w Studium Rotalnym w Rzymie (wykłady z zakresu sprawiedliwości administracyjnej).

Od roku 1999 do 2015 pełni urząd Wielkiego Kanclerza Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego wraz ze złączonymi z nim: Papieskim Instytutem Biblijnym, Papieskim Instytutem Muzyki Sakralnej, Papieskim Instytutem Archeologii Chrześcijańskiej, Papieskim Instytutem Studiów Arabskich i Islamistycznych, będąc równocześnie Patronem Papieskiego Wyższego Instytutu Łaciny.

Prelekcje i referaty naukowe

Odbywając liczne podróże do różnych krajów, kard. Zenon Grocholewski, wygłaszał na wielu uczelniach i instytucjach referaty, służąc także w trakcie spotkań swoim doświadczeniem z pracy w urzędach Kurii Rzymskiej.

Spośród licznych podróży i misji naukowych należy wymienić najważniejsze z nich, do takich krajów, jak: Italia, Polska, Francja, Niemcy, Holandia, Austria, Hiszpania, Portugalia, Szwajcaria, Słowacja, Czechy, Malta, Węgry, Rumunia, Chorwacja, Albania, Bośnia i Hercegowina, Serbia, Rosja, Białoruś, Ukraina, Kanada, Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, Brazylia, Argentyna, Kolumbia, Chile, Wenezuela, Meksyk, Republika Dominikańska, Tajwan, Tajlandia, Filipiny, Indie, Korea Południowa, Liban, Republika Demokratyczna Konga, Angola, Kenia, Kamerun, Izrael.

Dorobek naukowy – w szczególności publikacje książkowe

W naukowym dorobku, liczącym ponad 1500 publikacji, odnoszącym się zwłaszcza do dziedziny kanonicznego prawa procesowego i małżeńskiego, występują liczne tłumaczenia w różnych językach i reedycjach (wśród nich recenzje naukowe) w językach: włoskim, łacińskim, polskim, słowackim, niemieckim, angielskim, francuskim, hiszpańskim, portugalskim, rosyjskim, czeskim,

węgierskim, chorwackim, białoruskim, rumuńskim. Począwszy od 2000 roku ukazały się także publikacje naukowe i popularnonaukowe z dziedziny edukacji i teologii pastoralnej.

Publikacje książkowe i wystąpienia publiczne zasługujące na szczególną uwagę:

De exclusione indissolubilitatis ex consensu matrimoniali eiusque probationem, Neapol 1973

Documenta recentiora circa rem matrimonialem et processualem, vol. 1 (współautor I. Gordon), Roma 1977, vol. 2, Roma 1980

Dilexit iustitiam. Studia in honorem Aurelii Card. Sabbatini, a cura di Z. Grocholewski, V. Cárcel, Città del Vaticano 1984

Štúdie z procesného kanonického práva, Spišská Kapitula 1995

Filozofia prawa w nauczaniu Jana Pawła II, Poznań 1996 (wydane również w formie artykułów i broszur w licznych językach)

Postup pri preložení a odvolaní farára, Bratislava 1999

Tanulmányok az egyházi házasság-és periogról, Budapest 2000

Univerzita a Cirkev na začiatku tretieho milénia, Spišská Kapitula – Ružomberok 2002 (tekst poszerzony i przetłumaczony na j. portugalski, São Paulo 2004)

Jan Paweł II w służbie Kościołowi i Światu, Poznań 2003

Juan Pablo el Magno. Una Personalidad que es un veto, Bogotá 2005

La legge naturale nella dottrina della Chiesa, a cura di L. Cirillo, Consult-Editore, Roma 2008 (problematyka ostatniej pozycji została opublikowana także w formie

- artykułów w j. francuskim, polskim, hiszpańskim, oraz w formie książki w j. rosyjskim i słowackim)
- Umysł otwarty na wiedzę, serce – na dobro* (wywiady), Wyższa Szkoła Kultury Społecznej i Medialnej, Toruń 2008
- Refleksje na temat prawa*, Wydawnictwo Homo Dei, Kraków 2000
- Universitatea azi Universitat heute*, Editura Fundației pentru Studi Europee, Cluj-Napoca 2010
- El significado de una Universidad Eclesiastica ante La LLa-mada a la Nueva Evangelizaci3n*, Publicaciones San Damasco – Facultad de Teologia, Madrid 2011 (Subsidia 34)
- Uniwersytety wobec wsp3łczesnych wyzwań*, Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego, Warszawa 2013
- Educaci3n y fe*, Universidad Cat3lica de Salta, Salta 2013
- Katolish-Theologische Fakultaten zwischen „Autonomie” der Universitat und kirchlicher Bindung*, Hrsg. Z. Grocholewski, F. Bechina, L. Müller, M. Krutzler, Be&Be Verlag, Heiligenkreuz im Winerwald 2013
- Umiłowanie Boga – najwyższą mądrością*, w: Kardynał Zenon Grocholewski, *Umiłowanie Boga – najwyższą mądrością* (Nagroda im. Ksieaza Idziego Radziszewskiego), Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Lublin 2013, s. 31–48 (Wykłady i Przem3wienia, 65)
- Identidad y misi3n de la escuela cat3lica: el ordenamiento can3nico*, Ediciones Universidad San Damasco, Madrid 2014 (Subsidia Can3nica, 14)

- Bł. Edmund Bojanowski w dynamizmie twórczej miłości*, Wydawnictwo „Święty Wojciech”, Poznań 2014
- Maryjo, Matko polskiej mowy* (Homilia w Piekarach Śląskich, 25 maja 2014), „Wiadomości Archidiecezjalne. Organ Urzędowy Archidiecezji Katowickiej” 82 (2014) nr 5, s. 193–200
- Ukazywać światu Chrystusa. Wywiad z kardynałem Zenonem Grocholewskim przeprowadzony przez S. Jaskiewicza*, Wydawnictwo Pallottinum, Poznań 2015
- Hacer Teología: fascinación y riesgos*, Publicaciones Universidad Pontificia, Salamanca 2015
- Bł. Sancja Szymkowiak. Postanowiła zostać świętą*, Wydawnictwo „Święty Wojciech”, Poznań 2017
- Potrzeba uzdrowienia duchowego we współczesnym świecie* (Kazanie podczas uroczystej koronacji obrazu Matki Bożej Świdnickiej w katedrze świdnickiej, 13 maja 2017), „Świdnickie Wiadomości Kościelne” 14 (2017) II, s. 117–124 (także w: *Koronacja obrazu Matki Bożej Świdnickiej. Legat Papieża Franciszka Zenon kardynał Grocholewski w Diecezji Świdnickiej*, Świdnica 2017, s. 57–62; bp I. Dec, *Siejba Słowa*, tom L: *Idźcie i głoscie*, część II, Świdnica 2019, s. 494–501)
- Presentación: Jesús el único Sumo Sacerdote*, w: M. Moronta Rodríguez, *El Sacerdocio de la Nueva Alianza. Manual de la teología del sacerdocio*, Fondo Editorial Sanmiguel, San Cristóbal 2017, s. 7–10
- Warunki tworzenia ładu moralnego*, „Prawo i Kościół” 9 (2017), s. 9–22

P. Ignacio Gordon, S.J. e la deontologia dell'insegnamento del diritto canonico, „Periodica de Re Canonica” 107 (2018), s. 359–365

Das Kirchenrecht im Dienst der vollen Wahrheit über den Menschen, w: *Zenon Kardinal Grochowski – Bibliographie und Biographie*, Hrsg. E. Güthoff, Peter Lang Verlag, Berlin 2018, s. 197–202 (Adnotationes in *Ius Canonicum* hrsg. von Elmar Güthoff und Karl-Heinz Selge, 56)

Importanza e caratteristiche degli studi biblici, „Educatio Catholica” 4 (2018) IV, s. 161–172

Miłość jest najbardziej twórczym elementem wychowania (Kazanie podczas Mszy św. z okazji rozpoczęcia Roku Jubileuszowego Zakonu Pijarów, Kraków 26 listopada 2016), w: *Kalasantyński Rok Jubileuszowy*, red. J. Matras, B. Weber, J. Wolan, Kraków 2018, s. 26–34

Omelia durante la Santa Messa in occasione del 38° anniversario della morte del Servo di Dio József Card. Mindszenty (Roma, Santo Stefano Rotondo, 4 maggio 2013), w: *In memoriam Card. Mindszenty. Omelie a Roma (1999–2018)*, a cura di L. I. Németh, Società di Santo Stefano, Budapest 2018, s. 102–108.

Między sprawiedliwością a miłością (wywiad, rozmawia A. Pawlaszczyk), „Gość Niedzielny” 27 maja 2018, s. 20–22.

Wstęp – Introduction – Introduzione, w: G. Gałązka, *Święty Jan Paweł II i Jego Europa – Saint John Paul II and*

- His Europe – San Giovanni Paolo II e la Sua Europa*, Michelaneum, Marki (Poland) 2018, s. 17–19
- Maryja – Matką Sprawiedliwości i Miłości Społecznej* (Homilia wygłoszona w roli Legata Papieskiego podczas dorocznej pielgrzymki mężczyzn i młodzieńców do sanktuarium Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Piekarach Śląskich, w siedemsetną rocznicę konsekracji tego Sanktuarium, 27 maja 2018), „Wiadomości Archidiecezjalne. Organ Urzędowy Archidiecezji Katowickiej” 86 (2018) nr 5, s. 370–375
- Matka Sprawiedliwości i Miłości*, „Idziemy” 2018 nr 24, s. 28–29
- Dobrzy czy liczni?* (wywiad, rozmawia H. Zieliński), „Idziemy” 2018 nr 36, s. 14–16
- Relazione su due interviste concesse a A. Cardia per la „Radio Maria” italiana negli anni 2000 e di 2003, w: A. Cardia, *I santi ci sono nella Curia Romana ed io li ho incontrati*, Roma 2018, s. 57–59
- Trzeba uczyć wolności* (wywiad udzielony K. Cegielskiej), „Nasz Dziennik” 10 lipca 2018, s. 10
- Tutaj kształtuje się wolność* (Homilia w czasie 27. Pielgrzymki Radia Maryja na Jasną Górę, 8 lipca 2018), „Nasz Dziennik” 11 lipca 2018, s. 8–10
- By należycie odpowiedzieć na matczyną miłość Maryi. Przesłanie na rozpoczęcie Kongresu*, w: *Fatima w Bożym planie zbawienia* (Międzynarodowy Kongres Mariologiczno-Maryjny. Spotkanie kustoszów Sanktuariów Polskich: Zakopane-Krzęptówki 13–17 września 2017), red. G. Bartosik, M. Kowalczyk,

- Polskie Towarzystwo Mariologiczne, Częstochowa–Zakopane 2018, s. 39–40 (Biblioteka Mariologiczna, 21)
- Modlitwa, jakiej domaga się Matka Boska Fatimska* (Kazanie wygłoszone w dniu 13 września 2017), w: *Fatima w Bożym planie zbawienia* (Międzynarodowy Kongres Mariologiczno-Maryjny. Spotkanie kustoszów Sanktuariów Polskich: Zakopane-Krzeptówki 13–17 września 2017), red. G. Bartosik, M. Kowalczyk, Polskie Towarzystwo Mariologiczne, Częstochowa–Zakopane 2018, s. 279–284 (Biblioteka Mariologiczna, 21)
- Skarb zdrowia*, „Idziemy” 2018 nr 42 (680), s. 38–39
- Paderewski o Polakach*, „Idziemy” 2018 nr 51–52 (689), s. 20–21
- Różnorodne zagrożenia dla niepodległości*, w: *Katolicy i Niepodległość – szanse i zagrożenia*, Wyższa Szkoła Kultury Społecznej i Medialnej, Toruń 2018, s. 9–12
- Ku wolności wyswobodził nas Chrystus* (homilia), w: *Katolicy i Niepodległość – szanse i zagrożenia*, Wyższa Szkoła Kultury Społecznej i Medialnej, Toruń 2018, s. 177–181
- Ekologia integralna*, w: *Cardinalis Zeno Grocholewski doctor honoris causa Universitatis Studiorum Naturalium Posnaniensis*, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu 2018, s. 35–61
- List do Klubu „Święty Gabriel” z okazji przyznania mu nagrody „za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury chrześcijańskiej”*, „Święty Gabriel” 37 (2018) nr 136, s. 2.

*Przynależność do redakcji
i stowarzyszeń naukowych w zespołach redakcji
i czasopism naukowych*

„Monitor Ecclesiasticus” – Rzym; „Ius Matrimoniale” – Warszawa; „Folia Canonica” – Budapeszt, „Forum Iuridicum” – Warszawa.

Członkostwo w stowarzyszeniach naukowych

Consociatio Internationalis Studio Iuris Canonici Promovendo (od 1970...)

Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (od 1983...)

Society for the Law of the Oriental Churches (od 1987...)

Stowarzyszenie Kanonistów Polskich (od 1992...)

Associatio Winfried Schulz (od 1996...) – aktualnie (od 2012) pod nazwą: Deutsche Gesellschaft für Kirchenrecht

W roku 1984, Zenon Grocholewski, już jako biskup, został mianowany Postulatorem w dwóch procesach: w procesie beatyfikacyjnym i kanonizacyjnym Edmunda Bojanowskiego oraz siostry Sancji (Janiny) Szymkowiak.

Tytuły honorowe

- Honorowy członek Papieskiej Akademii św. Tomasza z Akwinu (od 2001)
- Honorowy członek Papieskiej Akademii Teologicznej (od 2001)
- Honorowy obywatel miast: Trenton – stolica New Jersey, USA (w 1988) oraz Uniwersytetu Princeton – New Jersey, USA (w 1992)
- Honorowy obywatel Agropoli – Italia (1992)
- Honorowy obywatel Levočy na Słowacji (1997); Poznania (2006); Ciechocinka (2006); Spezzano Albanese – Italia (2012); Lwówka Wlkp. (2017).

Honorowy członek stowarzyszeń i redakcji

- Stowarzyszenia Kanonistów Słowacji (1992); Stowarzyszenia Kanonistów Włoskich (1998); Stowarzyszenia Kanonistów Polskich (1999)
- Honorowy członek Komitetu honorowego redakcji *Ilustrowanego słownika biograficznego Polonii świata*, pod redakcją Z. A. Judyckiego (od 1992)
- Honorowy członek polskiego Klubu Zbieraczy Znaczków o tematyce Religijnej „Święty Gabriel” (1997)
- Honorowy członek Stowarzyszenia „Szlachta Wielkopolska”, Poznań (2015)
- Honorowy członek Polskiego Towarzystwa Mariologicznego, Częstochowa (2017)

Odnaczenia, nagrody, godności

- Medal „Za zasługi dla Archidiecezji” przyznany przez Arcybiskupa Poznańskiego (1975)
- Medal Honorowy „Polonia Semper Fidelis” za zasługi dla biografistyki polonijnej (1998)
- Doktorat *honoris causa* Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie (1998)
- Doktorat *honoris causa* Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (1999)
- Wielki Medal św. Gorazda – najwyższe odznaczenie Ministerstwa Edukacji na Słowacji i o Słowacji (2000)
- Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu w Passau, Niemcy (2001)
- Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu w Glasgow, Szkocja (2001)
- Statuetka „Złotego Hipolita” z tytułem godności „Wybitna Osobowość Pracy Organicznej” przyznane przez Towarzystwo im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu (2001)
- Tytuł „Wybitny Wielkopolanin” przyznany przez Kapitułę dziennikarzy „Nasza Wielkopolska” (2001)
- Złoty Medal za Zasługi przyznany przez Stowarzyszenie Kulturowe „Nuovo Club Roma 2000” (2002)
- Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Kameruńskiego w Bratysławie, Słowacja (2002)
- Doktorat *honoris causa* Papieskiego Uniwersytetu Katolickiego w Buenos Aires, Argentyna (2002)
- Doktorat *honoris causa* Katolickiego Uniwersytetu Fu Jen w Tajpej, Tajwan (2003)

- Wielki Krzyż Orderu Zasłużonych dla Chile – uroczyste wręczenie w Ambasadzie Chile przy Stolicy Świętej w Rzymie (2004)
- Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (2004)
- Medal prof. Leonarda Lorentowicza za wybitne zasługi dla Centrum Uzdrawiskowego w Ciechocinku, przyznany przez Kapitułę Stowarzyszenia Przyjaciół Ciechocinek (2004)
- Wielki Krzyż Orderu Zasłużonych dla Republiki Federalnej Niemiec – uroczyste wręczenie w Ambasadzie Republiki Federalnej Niemiec przy Stolicy Świętej w Rzymie (2003)
- Wielki Krzyż – Wybitna Osobowość Akademicka, przyznany przez Akademię Hiszpanoamerykańską Nauk Humanistycznych i Ścisłych w Bogocie, Kolumbia (2005) wraz z nadaniem godności honorowego członka Akademii. Wielki Krzyż Fundacji Uniwersyteckiej św. Marcina, Bogota, Kolumbia (2005)
- Dyplom uznania przyznany przez The National Shrine of Our Lady of Częstochowa (Doylestown PA, USA) z okazji Złotego Jubileuszu Sanktuarium (2005)
- Tytuł „Amicus Fundacji” za aktywność na rzecz Osób Niepełnosprawnych, przyznany przez Fundację Inicjatyw na korzyść Niepełnosprawnych „Pro Omnibus” Ciechocinek (2005)
- Statuetka PERON przyznana przez Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Warszawa (2005)

- Medal „Ad Perpetuam Rei Memoriam” Wojewody Wielkopolskiego (2005)
- IV Międzynarodowa Nagroda „Giuseppe Sciacca”, kategoria „Premio Cultura”, Rzym 2005
- Nagroda Fundacji Sacra International 2006, Chicago (2006)
- Złoty Medal „Labor Omnia Vincit” Towarzystwa im. Hipolita Cegielskiego, Poznań 2006 oraz godność członka honorowego tegoż Towarzystwa
- Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu w Bukareszcie, Rumunia (2006)
- Dyplom uznania za wsparcie Kościoła greckokatolickiego nadany z okazji 150. Rocznicy utworzenia Eparchii Gherla-Armenopoli, Rumunia (2007)
- Złota Odznaka „Za Zasługi dla Polskiej Filatelistyki” przyznana przez Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Związku Filatelistów, Warszawa 2007
- Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Josipa Juraja Strossmayera w Osijeku, Chorwacja (2007)
- Medal „Zasłużony dla Diecezji Włocławskiej”, Włocławek (2007)
- Filister Honorowy Korporacji Akademickiej Magna-Polonia, Poznań–Rzym (2007)
- Nagroda Międzynarodowa „Domenico Aliquò”, Rzym 2007
- Tytuł „Przyjaciela Szkół Katolickich w Polsce” przyznany przez Zarząd Szkół Katolickich w Częstochowie (2007)
- Doktorat *honoris causa* „of Humane Letters” Fordham University, New York 2008
- Catholic School Executive Leadership Award przyznana przez Graduate School Leadership at Fordham

- University (in Grateful Recognition of the Commitment to Catholic Education throughout the World) New York (2008)
- Odnaka miasta Roggiano Gravina (Cosenza) we Włoszech „per il prezioso contributo in favore dell'Associazione Gian Vincenzo Gravina”, Rzym (2008)
- Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Babeş Bolyai w Cluj-Napoca, Rumunia (2009)
- Odnaka i dyplom „Westerplatte – za zasługi” przyznany przez Zarząd Krajowy Rodziny Westerplaczyków-Hubalczyków, Ciechocinek 2009
- Złoty Laur Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2009
- Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski wręczony w Ambasadzie Polskiej przy Stolicy Świętej w Rzymie, 2009
- Medal „Merito de Wratislavia – Zasłużony dla Wrocławia” przyznany i wręczony przez Prezydenta Miasta Wrocławia, Wrocław 2009
- Laur Akademicki Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, 2009
- „Commandeur des Palmes académiques” Ministerstwa Edukacji Francji, wręczony w Aix-en Provence, 2009
- Medal „Sixième centenaire de la fondation de l'Université d'Aix 1409–2009” przyznany i wręczony przez Prezydenta Uniwersytetu (2009)
- Medal XXX-lecia Restytucji Orderu św. Stanisława BM za „działalność charytatywną”, przyznany przez Wielkiego Przeora Polski, Poznań 2009

- Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Katolickiego „San Vincente Mártir” w Walencji, Hiszpania 2009
- Medal okolicznościowy za aktywną działalność w budowie pomnika Hipolita Cegielskiego w Poznaniu w latach 2005–2009, przyznany przez Towarzystwo im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu (2009)
- Doktorat *honoris causa* Katolickiego Uniwersytetu Wschodniej Afryki w Nairobi, Kenia 2010
- Doktorat *honoris causa* Katolickiego Uniwersytetu Pétera Pázmánya w Budapeszcie, Węgry 2010
- Komandoria „Missio Reconciliationis”, odznaczenie przyznane przez Zarząd Krajowy Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Społecznego „Misja Pojednania”, Ciecchocinek 2010
- Nagroda Międzynarodowa „Mons. Pompeo Sarnelli”, Bisceglie, Włochy 2010
- Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Aleksandra Jana Cuzy w Jassach, Rumunia 2010
- Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2010
- Statuetka Honorowego Przyjaciela „Słowików Poznańskich”, Poznań 2010
- Nagroda miasta Roggiano Gravina, Włochy 2012
- Doktorat *honoris causa* Katolickiego Uniwersytetu Táchira w San Cristóbal, Wenezuela 2012
- Nagroda Międzynarodowa „Tu es Petrus”, przyznana przez Katolickie Stowarzyszenie Międzynarodowe „Tu es Petrus”, Battipaglia, Włochy 2012
- Medal okolicznościowy (wybity staraniem Towarzystwa im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu) na okoliczność

- 50 lat kapłaństwa Kardynała Zenona Grocholewskiego, jako wybitnej osobowości pracy organicznej (2013)
- Nagroda im. Ks. Idziego Radziszewskiego za całokształt działalności w duchu humanizmu chrześcijańskiego, przyznana przez Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Lublin 2013
- Doktorat *honoris causa* Katolickiego Uniwersytetu w Salcie, Argentyna 2013
- Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Katolickiego w Ružomberku, Słowacja 2013
- Nagroda Prezydenta Miasta Ružomberk, Słowacja 2013
- Nagroda im. Bogdana Jańskiego (2013)
- Doktorat *honoris causa* „Scienciae” Papieskiego Uniwersytetu w Valparaiso, Chile 2013
- Medal okolicznościowy za aktywne wspieranie działalności Towarzystwa im. Hipolita Cegielskiego w 200. rocznicę urodzin jego Patrona, Poznań 2013
- Złoty Medal „Bene Merenti” Zasłużony dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, Kraków 2014
- Międzynarodowa nagroda im. Ojca Pio z Petrelciny, XIV wydanie, Morcone, Włochy 2014
- Krzyż Rycerski Orderu Świętego Stanisława, Poznań 2014
- Tytuł „Znakomitego Gościa”, nadany przez Prezydenta Miasta Salamanka, Hiszpania 2015
- Złoty Medal „Za Zasługi dla Związku Oficerów Rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego”, Poznań 2015

- Złoty Medal Honorowy „Verba docent – exempla trahunt” Towarzystwa im. Hipolita Cegielskiego, Poznań 2015
- „Riconoscimento Giovanni Paolo II” przyznane przez Stowarzyszenie Jana Pawła II, Bisceglie, Włochy 2015
- Medal okolicznościowy za aktywną działalność na rzecz budowy pomnika Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu w latach 2010–2015, przyznany przez Towarzystwo im. Hipolita Cegielskiego i Społecznego Komitetu Budowy Pomnika Ignacego Jana Paderewskiego, Poznań 2015
- Medal Pamiątkowy 250-lecia Orderu św. Stanisława BM, przyznany przez Wielkiego Mistrza Królewskiego Orderu św. Stanisława BM za „działalność charytatywną”, Poznań 2015
- Odnaka „Zasłużony dla Społeczności Mleczarskiej”, przyznana przez Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich, Warszawa 2015
- Odnaka Honorowa „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, przyznana przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2016
- Medal „Pro Patria”, przyznany przez Państwowy Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, wręczony na Zamku Królewskim w Warszawie (2017)
- „Diamentowy Feniks 2017” – Nagroda Stowarzyszenia Wydawców Katolickich, wręczona podczas 23. Targów Wydawców Katolickich na Zamku Królewskim w Warszawie (2017)
- Doktorat *honoris causa* w prawie kanonicznym Klaus-Mörsdorf-Studium Institut für Kanonistik der

- Ludwig-Maximilians-Universität München, Niemcy 2017
- Odnaka Honorowa „Za Zasługi dla Województwa Wielkopolskiego”, przyznana przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego, Poznań 2017
- Złoty Krzyż Zasługi Orderu Świętego Stanisława BM oraz Królewski Order św. Stanisława BM, Kamień Śląski 2017
- Medal Pamiątkowy XX-lecia Konfraterni Orderu św. Stanisława BM za działalność charytatywną, Poznań 2017
- Tytuł Członka Akademii „Sapientia Mundi”, przyznany przez Komitet Naukowy Akademii podczas II edycji Nagrody Piusa IX, Rzym 2018
- Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (Wydział Rolnictwa i Bioinżynierii) (2018)
- Statuetka Ignacego Jana Paderewskiego z okazji 100-lecia Odzyskania Niepodległości przez Polskę oraz 100-lecia Wybuchu Powstania Wielkopolskiego 1918/1919, przyznana przez Towarzystwo im. Hipolita Cegielskiego z podziękowaniem za wieloletnią współpracę na rzecz pracy organicznej w wymiarze patriotycznym i obywatelskim, Poznań 2018
- Medal jubileuszowy, uchwałą Stowarzyszenia „Szlachta Wielkopolska” z okazji X-lecia tegoż Stowarzyszenia przyznany za wieloletnią działalność w popularyzacji idei szlacheckich i rycerskich, Poznań 2018
- Odnaka za wybitne zasługi dla Związku Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych, Warszawa, 28 listopada 2018

*Księgi wydane na cześć kard. Zenona
Grocholewskiego*

Illum oportet crescere. Księga Pamiątkowa dla uczczenia Kardynała Zenona Grocholewskiego, red. W. Irek, G. Sołowski, Wrocław 2009

W służbie Dobrego Pasterza. Księga Pamiątkowa ku czci Kardynała Zenona Grocholewskiego, Prefekta Kongregacji Edukacji Katolickiej, red. T. Chlipała, J. Michalewski, D. Ostrowski, Świdnica 2010

„Świdnickie Studia Teologiczne” 7 (2010), dedykowane „Jego Eminencji Najdostojniejszemu Księdzu Zenonowi Kardynałowi Grocholewskiemu, Prefektowi Kongregacji Edukacji Katolickiej z okazji wizyty w Diecezji Świdnickiej”

Quod iustum est et aequum. Scritti in onore del Cardinale Zenone Grocholewski per il cinquantesimo di sacerdozio, red. M. Jędraszewski, J. Słowiński, Poznań 2013

Suprema lex. Revista de Dereito Canônico, Suplemento Especial, Rio de Janeiro, São Paulo 2015

*Znaczące publikacje o kard. Zenonie
Grocholewskim*

Dudziak J., *Abp Zenon Grocholewski ambasadorem odnowy prawa kanonicznego w Słowacji*, „Tarnowskie Studia Teologiczne” 14 (1995–1996), s. 425–434

- Jędraszewski M., *Jan Paweł II w Poznaniu*, Poznań 1997, s. 340, 352–361
- Dudziak J., *Wkład abpa Zenona Grocholewskiego do polskiej kanonistyki. Przyczynek do współczesnej historii prawa kościelnego w Polsce*, w: *Historia et Ius*. Księga Pamiątkowa ku czci ks. prof. H. Karbownika, red. A. Dębiński, G. Górski, Lublin 1998, s. 343–351
- Góralski W., *Arcybiskup prof. dr Zenon Grocholewski*. Laudacja wygłoszona na cześć abp. prof. dra Zenona Grocholewskiego, Prefekta Najwyższego Trybunału Sygnatury Apostolskiej, z okazji nadania mu tytułu doktora nauk prawnych *honoris causa* Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie w dniu 12 października 1998, „Prawo Kanoniczne” 41 (1998) nr 3–4, s. 3–14
- Bibliografia z archívu Mons. Z Grocholewského týkajúca sa Slovenska*, w: *Ius et Iustitia*. Acta IX. Symposii Iuris Canonici anni 1999, Kňazský seminár biskupa Jána Vojaššáka, Spišská Kapitula – Spišské Podhradie 2000, s. 263–272
- Zarębczan W. M., *Arcybiskup Zenon Grocholewski*. Materiały V Sympozjum Biografistyki Polonijnej, Kraków, 22–23 września 2000, red. A. Judycka, B. Klimaszewski, Lublin 2000, s. 230–237
- Dudziak J., *Węgierskie echo kanonistycznej działalności abpa Zenona Grocholewskiego w Europie Środkowej*, „Tarnowskie Studia Teologiczne” 19 (2000), s. 205–221; także w: „Analecta Cracoviensia” 32 (2000), s. 417–433

- Stasiak M., *Arcybiskup Profesor dr Zenon Grocholewski: Laudacja*, w: *Arcybiskup Zenon Grocholewski doktor honoris causa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*, red. M. Stasiak, Lublin 2001, s. 17–36; w j. ang. tamże, s. 39–55
- Duda J., *L'údskosť a právo v knihe kardinála Zenona Grocholewského*, „Disputationes Scientificalae Universitatis Catholicae in Ružomberok” 1 (2001) II, s. 69–84
- Schwienhorst-Schönberger L., Pree H., Erdő P., *Laudationes zu Ehren Sr. Eminenz Zenon Kardinal Grocholewski aus Anlass der Verleihung der Würde eines Dr. theol. honoris causa Passau, 8 Februar 2001*, „De Processibus Matrimonialibus” 9 (2002), s. 15–26
- Devínsky F., *Slávnostný prejav pri príležitosti udelania čestného doktorátu J. Em. Zenonovi kardinálovi Grocholewskému*, w: Universitas Comeniana Bratislavensis, *Zenon Grocholewski Doctor honoris causa Universitatis studiorum Comenianae Bratislavensis (Annales promotorum ad gradus doctorum scientiarum honoris causa)*, Bratislava 2002, s. 10–14
- Devínsky F., *Gala speech on the occasion of presenting an Honorary Doctorate to His Eminence, Cardinal Zenon Grocholewski*, w: Universitas Comeniana Bratislavensis, *Zenon Grocholewski Doctor honoris causa Universitatis studiorum Comenianae Bratislavensis (Annales promotorum ad gradus doctorum scientiarum honoris causa)*, Bratislava 2002, s. 15–20
- Szwarc A. J., Bortkiewicz P., Jędraszewski M., Wołdkiewicz W., Góralski W., Pieronek T., *Zenon Grocholewski*

- doktor honoris causa Universitatis Studiorum Mickiewiczianae Posnaniensis*, Poznań 2004
- Mărtincă I., *Doctor Honoris causa: Cardinalul Zenon Grocholewski*, București 2006, s. 5–47, 99–108
- Góralski W., *Kardynał Zenon Grocholewski*, w: *Świadectwo Słowa. Zenon Grocholewski w Ciechocinku*, red. G. Karolak, Ciechocinek 2008, s. 13–36
- Górecki E., *Zenon Kardynał Grocholewski. Sylwetka*, w: *Illum oportet crescere. Księga Pamiątkowa dla uczczenia Kardynała Zenona Grocholewskiego*, red. W. Irek, G. Sokołowski, Wrocław 2009, s. 13–18
- Dec I., *W trosce o integralną edukację. Rzecz o kard. Zenonie Grocholewskim*, w: *Illum oportet crescere. Księga Pamiątkowa dla uczczenia Kardynała Zenona Grocholewskiego*, red. W. Irek, G. Sokołowski, Wrocław 2009, s. 19–22
- Banyś W., Żądło A., Świątkiewicz W., Pieronek T., Myszor W., Góralski W., *Kardynał Zenon Grocholewski doctor honoris causa Universitatis Silesiensis*, Katowice 2010
- Dec I., *Vir bonus et sapiens, dicendi peritus*, w: Z. Grocholewski, *Abyście mieli w sobie światło i moc Ducha Świętego. Z wizytą w Diecezji Świdnickiej*, red. T. Chliapała J. Michalewski, D. Ostrowski, Świdnica 2011, s. 7–16
- Daniel W. I., *The Doctrinal Contribution of Zenon Grocholewski to the Canonical notion of Administrative Justice*, „*Studia Canonica*” 46 (1012), s. 183–229

- Holec P., *J. Em. Zenon Kardynał Grocholewski*, w: *J. Em. Zenon kardynał Grocholewski*, w: *Doctor honoris causa Katolickiej University v Ružomberoku*, Ružomberok 2013, s. 7–20
- Jędraszewski M., *Laudatio dedicata a Sua Eminenza Rev. Zenon Card. Grocholewski*, w: *Quod iustum est et aequum. Scritti in onore del Cardinale Zenone Grocholewski per il cinquantesimo di sacerdozio*, red. M. Jędraszewski, ks. J. Słowiński, Poznań 2013, s. 34–41
- Malecha P., *Il Cardinale Zenon Grocholewski ed il suo operato nel Supremo Tribunale della Segnatura Apostolica*, w: *Quod iustum est et aequum. Scritti in onore del Cardinale Zenone Grocholewski per il cinquantesimo di sacerdozio*, red. M. Jędraszewski, ks. J. Słowiński, Poznań 2013, s. 84–92
- Dec I., *Vir doctus et sapiens, dicendi peritus*, w: *Quod iustum est et aequum. Scritti in onore del Cardinale Zenone Grocholewski per il cinquantesimo di sacerdozio*, red. M. Jędraszewski, ks. J. Słowiński, Poznań 2013, s. 94–101
- Król M., *Distinguished person of organic work*, w: *Quod iustum est et aequum. Scritti in onore del Cardinale Zenone Grocholewski per il cinquantesimo di sacerdozio*, red. M. Jędraszewski, ks. J. Słowiński, Poznań 2013, s. 116–120
- Brown Ph. J., *Grocholewski for the defense*, w: *Quod iustum est et aequum. Scritti in onore del Cardinale Zenone Grocholewski per il cinquantesimo di sacerdozio*,

- red. M. Jędraszewski, ks. J. Słowiński, Poznań 2013,
s. 134–139
- Mastalski J., *Sfide contemporanee dell'educazione Cristiana (prospettiva pedagogica del cardinal Grocholewski)*, w: *Quod iustum est et aequum. Scritti in onore del Cardinale Zenone Grocholewski per il cinquantesimo di sacerdozio*, red. M. Jędraszewski, ks. J. Słowiński, Poznań 2013, s. 450–459
- Krukowski J., *Laudacja z okazji wręczenia kard. Zenonowi Grocholewskiemu nagrody imienia ks. Idziego Radziszewskiego, dnia 27 maja 2013 r.*, „Biuletyn Stowarzyszenia Kanonistów Polskich” 2013 nr 26, s. 53–65
- Darowski R., *Kardynał Zenon Grocholewski i jego wkład w dzieło edukacji katolickiej w świecie*, „Horyzonty Wychowania” 13 (2014) nr 27, s. 97–118
- Góralski W., *Wkład kard. Zenona Grocholewskiego w dzieło edukacji katolickiej w świecie*, „Prawo Kanoniczne” 58 (2015) nr 4, s. 15–42.

Podsumowanie i wniosek końcowy

Podejmując próbę oceny całokształtu działalności Jego Eminencji kard. Zenona Grocholewskiego, trzeba przede wszystkim odnotować fakt bogatej różnorodności Jego zainteresowań oraz wielostronnej aktywności i służby Kościołowi powszechnemu. Począwszy od żywego zaangażowania w studia z dziedziny prawa

kościelnego, znaczone wybitnymi osiągnięciami naukowymi, kard. Zenon Grocholewski będzie się najpierw oddawał pracy naukowo-dydaktycznej na Wydziale Prawa Kanonicznego na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim, na Papieskim Uniwersytecie Laterańskim oraz w Studium Rotalnym w Rzymie. Jeśli idzie o Jego szczególną działalność w odniesieniu do Kościoła powszechnego, to wyrazi się ona przede wszystkim w pełnieniu urzędu prefekta w Najwyższym Trybunale Sygnatury Apostolskiej, a następnie prefekta Kongregacji Edukacji Katolickiej. Należy przy tym odnotować, że pełniąc w międzyczasie szereg innych urzędów, funkcji i zadań w Kurii Rzymskiej, kard. Zenon Grocholewski przyczyni się także znacząco do odnowienia jej struktur. Podejmując równocześnie, w ramach działalności administracyjnej i naukowej, szereg misji w Kościele: w Kościołach lokalnych oraz uczestnicząc w licznych sesjach i konferencjach naukowych oraz spotkaniach z przedstawicielami władz kościelnych i cywilnych, pozostawi po sobie szereg wysokiej próby dzieł i opracowań naukowych. Mając na uwadze powyższe pola i rodzaje Jego działalności, szczególnie widząc w osobie Kardynała jednego z głównych współpracowników głowy Kościoła powszechnego, trzeba z satysfakcją i z uznaniem przyjąć decyzję Wysokiego Senatu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie o nadaniu Jego Eminencji Kardynałowi Zenonowi Grocholewskiemu tytułu doktora *honoris causa*.